

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELOFIZETESI ÁRAK:
Helyben: Egy óra kor. 1.—
 Negyedévre — 3.—
 Félévre — 6.—
 Egész évre — 12.—
Vidéken: Egy óra kor. 1.20
 Negyedévre — 3.60
 Félévre — 7.—
 Egész évre — 14.—
 Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.
 Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.
 Hirdetések petit számitással, díjszabás szerint.
 Apró hirdetések ára: egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Fény és nyomoruság.

Budapest, május 14.

A király tegnap este kinézett budai palotájának ablakából és amit látott, az csupa tündöklés, fény és ragyogás volt. Huszonegy ágyulövés dördült meg egy, a hullámokon ringó hadihajó hatalmas csataki győniak torkából s erre kibontakozott az a szemkápráztató gyönyörűség, melyhez hasonlatosról csak tündérmesékben, ha olvasunk. Amíg Európa legszebb folyamán, a Dunán színes lampionokkal, virágkoszorúkkal feldíszített hajók uszáltak zeneszó és magyar dalok hangjai mellett, addig mintha kráter nyílt volna a vén Gellérthegy tetején, egymásután ontotta ki magából a csillagokat, az ég felé futó tüzkigyókat s hatalmas izzó fény mellett felragyogott szent István szent koronájának tündöklő, megnagyobbított mása is. Vagy háromszázezer ember nézte a tüzijáték művészetének ezt a ragyogó remekelését, s hogy nagyobb legyen a magyarnak gyönyörűsége, a Duna tetején az egyesült katonabandák rézkürtjei rázendítettek a «Gotterhalte» dallamára. Akik ezt a nótát tegnap este elhuzatták, bizonyára úgy gondolkodtak, hogy ebből tudják meg a külföldről hozzánk rándult vendégek, idegen államok diplomatái, hogy most az osztrák császár is vendége a magyar királynak s annak a tiszteletére zendül a Haydn szép zenéje, de nekünk az elnyomatás korszakának minden keservét, a bilincsekre vert hazafiak láncsörgetését eszünkbe juttató melódiaja.

Tehát nagy volt a pompa és tündöklés, nagy,

százezreket bámulatra ingerlő. De mire való volt? Egyrészt talán arra, hogy az uralkodó elfelejtse egypár órára azt a nagy politikai nyomoruságot, mely most mardossa annak az alkotmánynak erősségeit, melynek alapzatán I. Ferenc József és így a Habsburg-dinasztia trónja, uralma is nyugszik. Azt a politikai nyomoruságot, mely most dulakodó jókedvében lerombolja törvényhozásunk tekintélyét, az országot a közgazdasági szétzúllás örvényébe taszítja s a nemzet nyakába még jobban, még tömegesebben odaakasztja azt a koldus-tarisnyát, amelynek kenyértelen belsejébe meghuzza magát a kivándorlási utlevél. Pitreich lovag hadügy-miniszter és egyéb Bécsben hadügyeket intéző generálisok szintén látták ezt a fényt, ezt a ragyogást. És vajjon mit olvastak ki a földről, az ég felé futó s ott szétrobbanó színes csillagok titkos arabeszkjeiből? A levegőbe-rajzolt virág-erdőknek szövevényeiből? Bizonyára azt, hogy ez az ország, melynek fővárosa ilyen fényűző pompát megbir, az elbirja még az újabb katonai vér és pénzáldozatokat is. Mert nem boldogtalan, a koldusságig agyonterhelt a magyar, hanem annyira megelégedett, hogy a Gotterhalte hangjai mellett lehozza az ég csillagait is a földre és mennyországot varázsol magának.

Nem boldogtalan és koldus a magyar! Hiszen ennek a tegnap esti tündérragyogásnak egyik célja az is volt, hogy az élvezetek látásáért megadóztatott közönség koronáinak százezreire majdán letörülje az emberi nyomoruság egy részének a nélkülözésektől kiszajtott könnyeit. Azét a nyomoruságét, mely rongyokba burkoltan a kül-

városokból összeszorított öklökkel nézte a robbanó rakétáknak a sötét éjet cikk-cakkozó szövétnékeit. Azét a nyomoruságét, mely ólom súlyllyal nehezült immár arra a magyar földre, mely fiainak nem képes elég kenyeret teremni. Azét a nyomoruságét, melyet hazátlan izgatók arra tanítanak, hogy ne ismerjen sem Istent, sem hazát, sem vallást, még tégedet sem, most Budavárában lakozó felséges király. De vajjon ennek a nyomoruságnak könytengerét eltudja-e apasztani a tegnap esti örömtüzek fényének az égi csillagokat is elhomályosító tündöklése. Mi nem hiszszük. Nem hiszszük, mert annak a Dunának tengerbe futó hajjai is mást beszélnek. Azokról a végsőhajtásokról, halálhörgésekről, melyeket a nyomoruság elől vízenek mélyébe menekült szerencsétlenek küldenek vissza nekünk, az élőknek az öngyilkossággal erőszakosan megidézett halálnak pitvarajtájából. Azokról a nyomoruságokról, melyeket ez a folyam lát mindaddig, amíg Pozsonytól futva el nem hagyja Árpád honának, szent István birodalmának földjét, hegyét, rónáját a vaskapui sziklabércnek gránitkövei közt. Mindezeket pedig nem segíthet egy tüzijáték, bármily ragyogó legyen az. Ezen csak az az összetartó nemzeti erő segíthetne, mely ma szét van tépve, mint az oldott kéve s melyet a legelső vihar is olyan szilánkokra téphet, hogy többé össze nem lehet hozni semmiféle rakéta ragyogásánál.

A férfi szive.

— A Magyarorságot tárcája. —

— Istenem, mit látok? Sophie, te sírsz?
 — Oly boldogtalan vagyok!
 — Talán ismét Alfréd?
 — Mindig ő...
 — Megcsalt?
 — Ha csak azt tette volna!...
 — Megvert? Ezt nem hiszem. Sokkal finomabb lélek.
 — Ha csak megvert volna!...
 — Akkor hát nem értelek. Beszélj hát.
 — Nem szeret többé. Érzem, tudom, sőt meggyőződtem róla, hogy nem érdekel már... még egy lépés és el fog hagyni. Pedig úgy imádom, mint istenemet; elhalmozom szeretetem, kedvességem minden odaadásával; és esküszöm, hű vagyok hozzá, mint még senkihez!
 — Ez az! Itt a hiba, kedvesem.
 — Hogy hű vagyok?
 — Ugy van. Drága barátnőm, te minden tapasztalatod mellett sem ismered a férfi szívét. Azt mondják ők, mi vagyunk a logikátlanok. Pedig ők azok. Csald meg egyszer és szeretni fog.
 — Milyen gondolat!
 — Hidd el. Az én Alphonomat öt év óta

tartom ilyen módon a legszorosabban a szívem mellett. Minden félévben egyszer megcsalom.

— És ő tudja?
 — Természetesen. Hiszen anélkül nem érne semmit a dolog. Az a nő, aki egész lelkével csügg a kedvesén, unalmassá válik. A férfi szívének izgalom, féltékenység kell... igen a féltékenység a szerelem éltető napja. Tanácsolom tehát: csald meg! De rögtön; amíg nem késő. Még ma.
 — Istenem... félek...
 — Tedd következőképpen. Ma este van éppen az Olympia álarcos bálja. Végy dominót, menj oda s mikor hajnalba hazaérsz, kedvesed jobban fog imádni, mint azon a napon, amikor igent mondtál.

Egy héttel később. Sophie találkozik a barátnőjével a boulevardon.

— Sophie! hiszen valósággal sugárik az arcod!
 — Ah, drágám, köszönöm! ezerszeresen köszönöm!
 — Tehát sikerült?
 — Jobban, mint sejtettem.
 — Látom, látom; új ékszered vannak.
 — És milyen toilettejeim! Ötezer frank ára toiletteit rondelt a számomra egy hét alatt! Hol-

nap lovakat kapok, almásszürkéket; te, imádom a lovakat!

— Szívőből gratulálok neked.
 — És ha tudnád, mennyire imád engem Raoul!
 — Raoul? Hát ez ki?
 — Hát az Olympiabeli ur. Akivel ott megismerkedtem... hiszen emlékszel, te tanácsoltad.
 — Jé!...
 — Tudod, valósággal elrabolt onnan az álarcosbálból és mikor megtudta, hogy van kedvesem, ígért gyémántokat, kocsit, lovat, mindent... Imádom őt!
 — No és Alfréd?
 — Szegény Alfréd. Irtam neki. Majd megőrül a fájdalomtól. Ott lesett a lakásom előtt két nap és két éjszaka. Igazán megsajnálta szegényt. Most éppen hozzámegyek...
 — Megcsalni Raoul?
 — Természetesen. Addig könyörgött tegnap, amíg megígértem, hogy azért néha meglátogatom őt is... Hiszen te tanácsoltad, hogy a férfi szívének féltékenység kell. Igazán jó tanács volt. Nem feledem el.

Arséne d'Alibes.

Törvényen kívül.

Budapest, május 14.

Tegnap jelentésünkhöz ma csak azt kell feljegyeznünk a politikai küzdéstről, hogy báró Feilitzsch Arthur visszavonult attól az akciótól, hogy a Széll Kálmán által kijelentett passzív rezisztencia ellen állást foglaljon s kijelentette, miszerint a szabadelvűpárt kötelékében bent marad s ezzel aláveti magát a párt határozatának. Ugy látszik, hogy a kormányelnök és gróf Tisza István közötti elvi ellentétek is elsimultak, mert Tisza István ma a szabadelvűpártban való benmaradási szándékát hangoztatta, amire főként az szolgáltatott okot, hogy a Feilitzsch-féle kísérlet után a szabadelvűpárt túlnyomó nagy többsége szinte tüntetett Széll Kálmán kormányzatának állásfoglalása mellett. Tegnap este különben a kivilágítás ünnepe után élénk volt a szabadelvűpárt helyisége.

Mint a képviselőház folyosóján, ott is élénk mérlegelték a szabadelvűpárt körében történt eseményeket, melyeket különben ma Holló Lajos is szóváltott a képviselőház nyílt ülésén. Amik az egyes pártárgyalatok közt megnyilatkoztak, arról az alábbiakban adunk teljesen megbízható értesítést:

A Feilitzsch-eset.

Mint már jeleztük, a Feilitzsch-ügy elintéztetett kilépés nélkül. Erre vonatkozólag Feilitzsch báró következőleg nyilatkozott:

«Szemben azokkal a nagyrészt helytelen jelentésekkel, amelyek személyemmel kapcsolatban több napilapban napvilágot láttak, egyszerűen konstátálom, hogy a párt és annak vezetősége ellen semmiféle akciót nem kezdek. Semmi olyat nem kérek, ami összeütközne a pártprogrammal és ami a taktikát illeti, nézeteimet alárendelem a párt vezetőségének.»

Ezzel kapcsolatban a B. H. következő értesülését teszi közzé:

«Gróf Tisza István igen erősen exponálta magát báró Feilitzschért. Véde Feilitzsch eljárását azzal is, hogy sokan vannak a pártban, akik nincsenek megelégedve a passzív rezisztenciával. E dologban aztán élénk szóharc támadt gróf Tisza István és Széll Kálmán miniszterelnök között.»

A miniszterelnök így szólt:

— Aki nem ért egyet a passzív rezisztenciával, az nem maradhat tagja a pártnak; annak le kell vonnia a konzekvenciát.

Gróf Tisza István erre így felelt:

— Pedig sokan nem értenek egyet a passzív rezisztenciával, sőt magam sem értek egyet ezzel a politikával.

— Ismétlem — mondotta a miniszterelnök — aki az én politikámmal az obstrukció ellen, a passzív rezisztenciára nézve nem ért egyet, annak le kell vonnia a konzekvenciát...

A szóváltásnak ezzel vége szakadt.

A képviselőház mai ülésén a folyosókon a Feilitzsch-féle akciót ismét tárgyalták, különösen a szabadelvű párti képviselők körében. Egyrészt báró Feilitzsch Arthur külön csoportot képezett gróf Tisza Istvánnal, Werner Gyulával, Kristóffy Józseffel, Daniel Gáborral, másrészt ott láttuk Széll Kálmán társaságában gróf Andrássy Gyulát és Tivadart, Rosenberg Gyulát, Tallián Bélát, Szentiványi Árpádot s több vezető szabadelvű párti politikust. Közben egyik miniszteri szobában is volt tanácskozás, melyen részt vett Lukács László pénzügyminiszter s gróf Tisza István is. Ezután gróf Tisza bejött az ülésterembe s ott Széll Kálmánhoz közeledett, ki elébe sietve, néhány pernyi tanácskozás után kezét fogott Tiszával, amely kézzorítás úgy látszott a legutóbbi napokban felmerült politikai ellentéteket oszlatta el.

A király és a parlamenti helyzet.

A Pol. Ért. jelenti: Parlamenti körökben a mai napon leginkább az a kérdés foglalkoztatta a kedélyeket, részt vesz-e a király valamelyes módon a parlamenti helyzet megoldására irányuló akcióban. Az ellenzéki pártok nagyon remélik, hogy a király a parlamenti tényezőkkel közvetlen érintkezésben fogja magát a helyzet felől informálni. Ezzel szemben kormánypárti beavatott körökben azt hiszik, hogy a király a parlamenti vezetőket nem fogja magához hivatni, mert a helyzet kritikus voltának egészen szembetűnő okai vannak s egy cseppet sem kérdéses az, mi okozta az

ex-lex kormányzást s így annak megszűnése is tisztán azon mulik, felhagy-e az ellenzék azzal az obstrukcióval, amelyvel ezt az állapotot előidézte. Itt tehát differenciáknak, vagy félreértéseknek eloszlátásáról nem lehet szó s a dolgokról ő Felsége úgy is kellően informálva van. A kormány ebben a kérdésben már csak azért sem engedhet, mert nem adhat precedenst arra, hogy normális körülmények között is a kisebbség illuzióriussá tehesse a többség akaratának megnyilatkozását és ráerőszakolja a kisebbségben levő ellenzék a maga politikáját a többségre. A leglényesebb parlamenti elv az, amely most kockán forog s a kormánynak kötelessége azt megvédelmezni a legvégsőig is. Ily körülmények közt kormánypárti körök nézete szerint nincs semmi célja és alapja annak, hogy ő Felsége a parlamenti pártokkal közvetlen érintkezésbe lépjen. Ha a parlamentárizmus kicsapott alkotmányos medréből, ennek önmagától kell visszaterelődni.

Budapest, május 14.

A képviselőház holnap délelőtt 10 órákor tart ülést, melyen folytatják a kvóta-vitát. Szóvalásra fel vannak iratkozva: Pozsgay Miklós, Várady Károly, Horváth Gyula.

Brassó a magyar nyelv jogai mellett. Brassó város képviselőtestülete tegnapi közgyűlésén Moór Gyula főesperes és 43 társa által benyújtott indítvány alapján egyhangulag kimondta, hogy a közgyűlés jegyzőkönyve ezentúl magyar nyelven is vezetessék. A brassói magyarság hosszú küzdelmébe került ennek az eredménynek kivívása, melyért a legteljesebb elismerés illeti Brassó város magyar lakosságának hazafias vezérférfiait.

Szent István napja és a hadsereg. Érdekes újításról ad hirt egy félhivatalos tudósító. Ez az érdekes hír az, hogy a katonai vezetőség elhatározta, miszerint augusztus 20-ika, vagyis Szent István napja ünnepragnak fog tekinteni a a közös hadsereg Magyarországnál ujoncozott ezredeire, azokra is, melyek nem Magyarországon fekszenek. Ennek már régen meg kellett volna történnie, hogy most végre megtörtént, megelégedéssel vesszük tudomásul.

A magyar föld a magyaroké. Arad város közgyűlésén tegnap Somogy vármegyének azt az átiratát tárgyalták, hogy magyar birtok ne mehessen idegen kézre. A tanács tudomásulvétel javasolt, mire Boros Vida hosszabb beszédben hasonló szellemű fölrirat küldését javasolta. Többek hozzászólásával Boros indítványát egyhangulag elfogadták.

A beruházási törvényjavaslat. Lukács László pénzügyminiszter — mint értesülünk — a közelebbi napok valamelyikén beterjeszti a beruházásról szóló törvényjavaslatot s ugyancsak közelebről a Ház elé kerül a telepítési törvényjavaslat is.

Az obstrukció.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, máj. 14.

A tegnapi Duna-ünnepség ma bekerült a t. Házba. Napirend előtt Holló Lajos tiltakozott az ellen, hogy a Gotterhaltet társadalmi ünnepen is játsszák. De nemcsak ez volt az oka Holló felszólalásának, azt is kifogásolta, hogy a miniszterelnök a tisztviselőkhez kortes beszédet intézett s arról is felvilágosítást óhajtott szerezni, hogy a szabadelvű párt kebelében tényleg válság merült-e fel?

Széll Kálmán a hármastermészetű felszólalásra rögtön megfelelt. A Gotterhaltet azért játszották, mert az a reglamában elő van írva. A tisztviselőkhez pedig nem intézett kortes beszédet, hanem csak azt mondta el, ami igaz, hogy az obstrukció miatt nem tárgyalhatják a tisztviselők javaslatát. Ami a szabadelvű párt belső ügyeit illeti, arra nézve kijelentette a miniszterelnök, hogy ahhoz Hollónak semmi köze, az házi ügy, különben is, Holló sohasem tapasztalta eddig, hogy a többség valaha kíváncsi lett volna az ellenzék belső házi ügyére.

Rátértek azután a napirendre s a kvóta-bizott-

ság javaslata ellen Babó Mihály mondott tüzes beszédet.

Szünet után Tomasics Miklós horvát képviselő reflektált azokra a bírálatokra, melyek az ellenzék padjaiból hangoztak el a horvát forrongásokról. Tomasics beszédjét az egész Ház közömbös érzéssel fogadta s mondhatni rossz hatást keltett akkor, mikor a magyar államvasuti alkalmazottaktól azt követelte, hogy horvátul beszéljenek. Tomasics felszólalásával újabb anyagot adott az obstrukciónak s nem csillapította a szenvedélyeket, hanem olajat öntött a tüzre.

Az ülés lefolyásáról a következő tudósítás számol be:

Elnök: Gróf Apponyi Albert.

Jegyzők: Nyegre László, gr. Teleki Sándor, Trubinyi János.

Elnök megnyitja az ülést s a mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után előterjeszti az irómányokat.

Napirend előtt.

Holló Lajos: Szóvá teszi, hogy idegenek és a nagy magyar közönség jelenlétében a tegnapi Duna-ünnepélyen a monitorokra vezényelt zenekarok a Gott erhaltet játszották. Megeshetett volna, hogy a közönség körében ez a tény oly élénk visszatetszést kelt, hogy követelődjenek meg a monitorokat. Szerencsére ez nem történt, mert amint mondják, ki volt adva a parancs, hogy a hajók legénysége megtámadtatás esetén éles lövegekkel feleljen. (Szép dolog! Gyönyörű! Felkiáltások balról.) Ha Gotterhalte nélkül nem tudnak ünnepélyt rendezni, hát ne rendezzenek egyáltalán ilyeneket. Már elég volt a magyar nemzet megbántásából. Rámutat arra, hogy a legutóbbi Carusselnél is elhagyták a Gotterhaltet, pedig a király is jelen volt. Tegnap is elmaradhatott volna a császáránál. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Hivatkozik a miniszterelnök beszédére, amelyet legutóbb a tisztviselők küldöttségének mondott. Tiltakozik, hogy ezeket az állami tisztviselőket bevonja a politikai küzdelembe, sívár harcnak nevezze a most folyó küzdelmet és hirdette pártjának irányzatát: a passzív rezisztenciát.

Thaly Ferenc: Szép kortesbeszéd volt.

Holló Lajos: Miért nem mondta el itt a programját? A miniszterelnök azt hangoztatta, hogy az ellenzék küzdelme csak három milliónak hasznos, míg a kormány mellett husz millió van.

Széll Kálmán miniszterelnök: Nem mondtam. Nem igaz.

Holló Lajos: Majd felolvasom!

Széll Kálmán: Mit olvas föl? Mondtam már, nem igaz.

Egry Béla: Már egész szavajárása lett, hogy nem igaz.

Holló Lajos: Tiltakozik az ellen, hogy Széll így befolyásolja a hivatalnokokat. A miniszterelnök teljesen elvesztette a fejét, erre vall az is, hogy nem tud rendet csinálni a saját pártjában sem. Hibáztatja, hogy a kormányelnök elhallgattatja a táborában megnyilatkozó hazafiasan gondolkozó párt árnnyalatot. Ezeket a jelenségeket is szóvá kellett tennie. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Meg akarja cáfolni Holló ténybeli tévedéseit. Nem áll az, hogy a fejét elvesztette s a kormányzásában nincs meg a higgadsága. Nyugalmat, tárgyilagosságot, higgadságot megőrizte eddig. A passzív rezisztencia politikáját már többször hangoztatta a Házban s nem először a tisztviselők előtt. A higgadságot nem úgy kell érteni, hogy az ellenzéknek mindent szabad beszélni, szólnak azonban semmit. Mert annak nincs igaza, rendesen, aki a másikat nem akarja meghallgatni. (Zajos helyeslés jobbról.) Kijelenti, hogy a lapokban megjelent beszéd, amelyet szóla a tisztviselők előtt mondott, csak rövid és hibás kivonata az egésznek. Azt nem mondta, hogy az ellenzék részén 3 millió ember áll, a kormány mellett pedig a nemzet többi része. A lapokban megjelent beszédjét ma sem olvasta még.

Várady Károly: Hiszen mindig óraszámra korrigálja a beszédjét.

Széll Kálmán miniszterelnök: Várady képviselő is csak addig korrigálja a beszédjét, míg én. A három milliót és a husz milliót a tisztviselők fizetésjavításának a felvett összegére értette, nem pedig az ország részére.

Amit szóla a szabadelvű párt legutóbbi incidensére tett, ahhoz Hollónak semmi köze sincs, az a párt belső dolga, aminek az elintézése rá tartozik, nem Hollóra. Az ellenzék sohasem tapasztalta, hogy a többség részéről valaha bárki is szóvá tette volna az ellenzék belső ügyét.

Ami a tegnapi ünnepélyt illeti, arra vonatkozólag kijelenti, hogy az társadalmi ünnep volt, ahhoz a kormánynak semmi köze. A rendezőség használta

a katonai zenekart s az akkor a reglame szerint játszotta a Gotterhaltét. A Gotterhalte játszásában nem volt sértési szándék, mert különben is a Gotterhalte nem egyéb, mint fohász és hódolat és királyért és a hazáért.

Egry Béla: Hódolat az osztrák császárnak. (Zaj a szélsőbalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Igenis hódolat a magyar királynak.

Felkiáltások a szélsőbalon:

— Eláll!

— Nem hódolunk!

— Magyar miniszterelnök beszél így. (Hosszan tartó lármá és zaj a szélsőbaloldalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök: (A lármában befejezi beszédét s leül. Felkiáltások a szélsőbalon: Hoch! Hoch!)

Elnök: Holló Lajos félremagyarázott szavai helyreigazítása címén kért szót.

Holló Lajos: Az állami tisztviselők között vannak főispánok is.

Széll Kálmán: Negyvenezer tisztviselő közt van 64 főispán.

Holló Lajos: Tehát az a beszéd, melyet a tisztviselőkhez intézett, szólott a főispánoknak is. A tisztviselőket meg akarta magának nyerni.

Széll Kálmán: Csak azt fejtettem ki, miért késik a fizetésrendezés.

Holló Lajos: Egy ilyen eljárás a kormánytól elítélendő. (Felkiáltás: Korteskedés.)

Széll Kálmán: Nem corteskedtem.

Kubik Béla: De igenis. (Zaj.)

Elnök: Figyelmezteti Hollót, hogy maradjon a tárgynál.

Holló Lajos: Tiltakozik az ellen, hogy a Gotterhaltével fejezzék ki a királynak a magyar nemzet hódolatát. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Elnök: Következik a napirend.

A kvóta-bizottság.

Babó Mihály: Mielőtt beszédjének tulajdonképpeni tárgyára áttérne, szükségesnek látja a miniszterelnöknek az állami tisztviselők küldöttségéhez intézett szavaival foglalkozni. Kifogásolja, hogy a miniszterelnök e beszédében a függetlenségi pártra hártja a felelősséget a tisztviselők fizetésrendezésének kérdésében beállott késedelemért, holott egyedül a kormány és a többség felelős a mai állapotokért. Hibáztatja, hogy a miniszterelnök az állami tisztviselőket kortescélokra akarja fölhasználni ez által. (Mozgás a jobboldalon.) Foglalkozik a tegnapi ünnepélylyel, amelyet nem tart hazafiasnak, mert itt az osztrák császár iránti hódolat jutott kifejezésre, mikor a «Gotterhalte»-t játszották a katonabandák, holott a magyar király volt jelen, illetve saját házában ablakából nézte. (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Attér beszédének tulajdonképpeni tárgyára, a kvóta-bizottság kiküldésére vonatkozó miniszterelnöki javaslatra, amelyet sem pártállásánál fogva, sem pedig törvényteléteiből nem fogadhat el, miután a bizottság nem törvényes alapon működik. Felolvassa a Budapesti Napló május 13-iki számában megjelent «Tul a Dráván» című vezércikket, amely homlok-egyenest ellenkezik a miniszterelnök által a Házban a horvát ügyekben előadott beszédeivel, pedig e cikket Vészi József írta, aki a miniszterelnök egyik leghívebb támogatója. Lehetőleg tartja azonban, hogy Vészi cikkének tárgyát előbb ne közölje volna a miniszterelnökkel, mert hisz lapja felhívatalos, akkor pedig nem érti, hogy a miniszterelnök miért beszél a Házban másképp, mint ahogy érzelmeinek ad hirtap utján kifejezést. (Derűtség a szélsőbaloldalon.) Azon meggyőződésének ad kifejezést, hogy a kvóta-bizottság kiküldése semmi gyakorlati eredménnyel nem fog járni, mert végre is ismét a király fog dönteni. Nem fogadja el a javaslatot, de még a szavazástól is tartózkodni fog pártjával együtt.

Elnök az ülést 5 percre felfüggeszti.

Szünet után.

Tomasich Miklós: Nem tartaná szükségesnek e tárgyhoz hozzászólni, ha az ellenzék a kérdés kapcsán a horvát ügyeket nem vonta volna bele a vitába. Nem akar a támadásokkal foglalkozni, melyek az ellenzék részéről elhangzottak, mert azokból sértést nem akar kimagyarázni, másrészt pedig olajat nem akar a tüzre önteni. (Általános helyeslés.) Foglalkozni akar azonban a legsúlyosabb váddal és pedig Pichler Győző tegnapi beszédével, amelyben Horvátországot az elszakadás eszméjével akarja vádolni. A pragmatica sanctio értelmében pedig a két ország indivisibiliter inseparabiliter elválaszthatatlan, amely törvényes kapcsolatnak ő és elvtársai ma is hívei. Bevallja, hogy vannak Horvátországban zavargások, viszont azonban tagadja, hogy ez torradalom színezetével bírna, mert hisz egy emberélet sem esett áldozatul. Fejtegeti e zavargások okait, amelyek a gazdasági válságban, másrészt pedig a költségvetés

hiányában találják magyarázatukat, mert hisz a közjövőknek apadnak, a közterhek pedig emelkednek. A zavargások további oka az, hogy a kiegyezési törvény nincs tökéletesen végrehajtva, sőt határozottan hibásan. Ez okozta azután, hogy az államvasutak ott alkalmazott hivatalnokai nem mind tudnak horvátul, sőt sokszor olyanok is, akik tudnak, megtagadják a horvát népnek a horvát nyelven való felvilágosítást. Ez pedig nem méltányos, mert egy pár krakeler ebből kázust csinál, ami pedig a zavargásokat szülte. (Nagy zaj. Pichler többször közbeszól.)

Elnök: Pichler Győzőt rendreutasítja.

Tomasich Miklós: Szükségesnek tartja, hogy a magyar kormány e hibákat orvosolja és akkor nem hiszi, hogy zavargások előforduljanak. Azt hiszi különben is, hogy a budapesti napilapok e kérdést csak felújják, mert ő saját tapasztalatai alapján mondhatja, hogy az egész zavargás csak helyenkinti tüntetéseknek minősíthető. Védelmébe veszi a bánt az ellenzéki oldalról elhangzott támadásokkal szemben, amelyek egyebet nem céloznak, mint a bánt és a miniszterelnök között fennálló szoros meleg viszonyt gyöngíteni. Annyit tud, hogy a zavargásokra a pénz Magyarországból érkezik, de reméli, hogy majd külső a küldője. (Nagy mozgás.)

Elnök megállapítja a holnapi ülés napirendjét és ezzel a mai tanácskozás véget ért.

Forradalom Horvátországban.

Budapest, május 14.

Horvátországban még mindig nagyon izzó a hangulat. Az izgatók most már egész nyíltan végzik munkájukat s valósággal fanatizálják a tömeget. Nagyobb rendezés tegnap óta nem történt, de a beavatottak tudják, hogy a lázongásnak koránt sincs még vége. Volt alkalmunk beszélni egy Horvátországban élő hazánkfiaival, ki az eseményeket élénk figyelemmel kíséri, tőle kaptuk a következő igen érdekes rajzát az eseményeknek.

Nem szabad kicsinyíteni az eseményeket s a hangulatot. A horvátok egy részének gyűlölete Magyarországot ellen olthatatlan s ez most már — különösen a külföldi anarchisták izgatásai folytán — tajtékzó dühöngéssé fajult. A kormány ténykedése kifogás alá nem esik s a Banus működését is rendkívül érélyesnek mondják, de — s ez a zágrábi magyarok általános véleménye — nincs, aki a bánt informálja az események folyásáról s belső szervezéséről s így aztán ő, aki fölötté áll az eseményeknek, egyszerűen kívül is áll némileg. Csak dicséretére válik, hogy ennek dacára oly törhetetlen érélylyel kezeli az ország ügyeit. Legnagyobb baj az, hogy a katonaságnak a nép előtt *semmiféle tekintélye* nincs. Ha a lázongók nyíltan fenyegetik a magyarokat, sőt megtámadják, a kivezényelt katonaság nyugodtan nézi s nagyokat nevet a szorongatott magyarokon. A zágrábi magyarok állandó életveszélyben élnek s csak a M. Á. V. üzletvezetősége a némileg biztos hely, mert *hatvan erőteljes magyar munkástól* mégis csak félnek a zavargók.

Az újabb eseményekről a következőket jelenthetjük:

Fiuméből jelentik: A zavargók beváltották ígéretüket. Tegnap éjjel fokozottabb mértékben folytak le a tüntetések *Susákon*. Több száz főnyi tömeg óriási ordítózások között vonult végig az utcákon:

— *Abcug Hédervár!* Vesszenek a magyarok! Eljen Horvátország! — hangozott minden oldalról.

A helyzet komolyságát igazolja, hogy a zavargók, amerre csak elvonultak, mindenfelé eloltották az utcai lámpákat. A sötétséget akarták felhasználni a rombolás keresztülvételére. Amikor a tüntetők a vasúthoz értek, éppen akkor haladt el a budapesti gyorsvonat. A zavargók közáporral fogadták a vonatot és az összes ablakokat beverék.

Ez idő alatt *rendőrnök, csendőrnök, vagy katonaságnak sehol semmi nyoma sem volt. Buccari, Meja és Fuzine* helységekből szintén zavargások híre érkezik.

Eszéken óriási feltűnést kelt, hogy dr. *Kristóf Radoszláv* osztálytanácsost, országos állategészségügyi felügyelőt — aki apósa a tegnapelőtt letartóztatott *Lorkovics Ivánnak*, a «Narodna Obrana» szerkesztőjének, *ki a magyarok elleni lázadás megkezdésére bujtogatta a népet — ma szintén letartóztatták*. Kristóf magasrangú magyar államhivatalnok létére egyik tevékeny agitátora a magyarság

elleni propagandának. Az esetben rejő szomorutanultság valósággal konsternálja az ottani magyarságot.

Spalatóban az a hír terjedt el, hogy a bánt meggyilkolták. A templomban levő nép erre rázendített a «*Te deum laudamus*» hálaadó énekre. A csendőrség valamiképp tudomást szerzett a tüntetésről és ostromot intézett a templom, illetve a kifelé tartó nép ellen és husz embert letartóztattak. A rend ezután helyreállt.

A szegedi üzletvezetőség arról értesült, hogy holnap, 15-én és 18-án újabb ostromra készülnek a vasuti állomások ellen. *Krepelka* Károly üzletvezető a kereskedelmi minisztertől hitelt kért fegyverek bevásárlására.

TÁVIRATOK.

A francia kulturharc.

Versailles, május 14. Delanges grófnő, aki legutóbb egy kongregacionista iskola bezárása alkalmával szidalmazott egy békebíró és ezért nyolc nap fogházra ítéltetett, tegnap este a fogházba ment büntetésének megkezdése végett. Nagy néptömeg csatlakozott a grófnőhöz és ovációkban részesítette. A rendőrség széteszlatta a tüntetőket.

Forrongás a Balkánon.

Konstantinápoly, május 14. A monasztíri bazárok újból való megnyitása tegnap megkezdődött. Körülbelül egyharmadrészüket már megnyitották, de még előreláthatólag el fog tartani egy ideig, amíg a kereskedelem és a forgalom teljesen a rendes kerékvágásba jön. Újabb konzuli jelentések szerint a *lakosság elkeseredése még mindig nagy*. A portának érélyes intézkedéseket kell tennie, hogy a kedélyeket lecsillapítsa, mert különben a vilajet általános helyzete igen kényes marad.

Az ausztráliai sztrájk.

Melbourne, máj. 14. A Viktória-gyarmat parlamentje ma rendkívüli ülésre gyűlt egybe, hogy tárgyalás alá vegye a kormány által a vasuti alkalmazottak sztrájkjának elfojtása végett előterjesztett törvényjavaslatot. Irvine miniszterelnök azt mondta, hogy az ország a hatóságok ellen régen előkészített lázadással áll szemben. A harcot a szélsőig kell folytatni. A törvényjavaslat igen szigorú intézkedéseket tesz, nevezetesen száz font pénzbírsággal, vagy egy évi fogsággal bünteti a sztrájkban való részvételt.

A Duna-ünnep.

Budapest, május 14.

Mi egy szomorú csalódással, a Duna-ünnep rendezősége a jövőre nézve egy okulással, a nagy közönség pedig keserves tapasztalattal lett gazdagabb tegnap óta. A mi csalódásunk az elmékedéssel, a százezernyi közönség ellenben az elégedetlenség kifakadásával a napirendre a tegnap megtartott Duna-ünnep felett.

Ez a tapasztalat-gazdagodás a mellett olyan áldozatába került a közönségnek, amely sehogy sincs arányban azokkal az értékekkel, melyeket pénzéért s türeséért kapott.

A Duna-ünnep rezultátumának egyik oldalán ott van a több százerre rugó közönség anyagi áldozata, rendes életmódjának pár napig tartó megtagadása, felcsigázott várakozása, a kíváncsiság, a látványosságok utáni vágya, csodás türelme a százféle kellemetlenségek elszenvetésére, a másik oldalon ott van a hónapok óta a reklám mindenféle eszközével nagygyá növekvett Duna-ünnep, mely azután tegnap este kibontotta a maga ellenértékeit: a Duna-sor s Margitsziget sikerült kivilágítását, a nagyon silány tűzijátékot s az ezernyi kellemetlenséget, a rendezőség szervezetlenségét s a rendőrség gyámsalanságát.

A tűzijátékot hazai pirotechnikusaink azért az árértékben megcsinálták volna s így az a várakozás, melyet a tegnapi látványosságok

legnagyobb attrakciójának, a tűzijátéknak kellett volna kiemelnie; kielégítően maradt.

A hatvanegy programpontról alig negyvenet adtak s eltekintve a király arcképétől, a transzparens koronától, egynéhány ügyesebben kombinált rákétától, a tűzijáték unalmas megismétlésekből, százszor látott virágformák kibontakozásából s hirtelen elpuffant bombák feleresztéséből állott. A Mont Pelée kitörése, a «Tündérorság» s a hirdett program szöveg pontjai elmaradtak.

Lárma, kiabálás volt elég, de a rendezőség semmisnek bizonyult a panaszokkal szemben, a rendőrség meg, mintha a Duna nyelte volna el, sehol sem mutatkozott.

A felső korzón életveszélyes volt a tolongás, a nézőközönség nagy része mozdulni sem tudott s könnyebbülten lélezett föl, amikor a tűzijáték elmúlt.

Sokan még a Dunát sem láthatták s béketűréssel szemlélték a tűzijáték nyugtalt látványosságát, ami bizony csekély kárpótlás volt kinszenvedéseikért.

A közönség már öt óra után özönlött a Duna felé s hét óra felé már annyira megtelt a korzó, hogy ember ember hátán tolongott. Akik később érkeztek, nagy ügyvel-bajjal juthattak csak a tribünkhöz s mivel a tűzijáték kilenc óra után kezdődött, a közönség türelme kezdett elfogyni s a derűs szórakozás kínáló ötleteivel mulattatta önmagát.

Mindenki a királyi vár felé nézett, várva az ünnep tulajdonképpeni kezdetét.

Végre megjelent a király, amit huszonegy ágyulövessel üdvözölt az egyik monitor. Nyomban utána felhangzott a «Gottterhalte», melynek hangjait feszült nyugtalansággal hallgatta a közönség. A tüntetés moraja futott át a közönség sorában s már-már szenvedélyesebb hangok vegyültek a gyűlöletes hangok közé, amikor fölhangzott Kölcsey Himnusza. Most tört ki csak elementáris erővel a tüntetés, de ezt a szívek hurjaiból felfakadt érzések öröme zugta vissza. A nép az egyesült dalárdákkal együtt énekelte a Himnuszt.

Azután a katonabandák csinnadráztak a hajókon. Szertelenség mutatkozott itt is. Az egyik «Carmen» indulóját pattogtatta, ugyanakkor a «Zimber-zomborit» játszotta a másik, a «gárda meg nem adja magát» volt a harmadik hajó zenekarának legkedveltebb dala és így tovább.

Eközben sistergett, pattogott a sok rakéta a Gellérthegyen. A hajók fel és alá uszkáltak a vizen s tizenegy óra felé megindultak a Margitsziget felé, mely igen szépen volt kivilágítva.

Ami derék mentőinkről is essék egy-két szó. Ugy a Dunapart mentén, mint a Margitszigeten összesen tíz helyen 140 emberrel állottak készenlétben. Mentőkészülekeik is ott voltak. Hogy volt rájuk szükség, legjobban bizonyítja az, hogy nem kevesebb, mint ötvennyolc esetben nyújtottak segítyt. Kisebb baleset történt a Dunán is, ahol két hajó összeütközött s az egyik annyira megrongálódott, hogy utasainak más hajóra kellett átszállaniok.

NAPIHIREK.

Budapest, május 14.

— (Időjárás.) Az alacsony nyomás magva Norvégia közelében van; a magas nyomás pedig délnyugot felé terjeszkedik. Nyugat-Európában az idő szárazabb lett; míg Közép-Európában és keleten sok helyütt esett. A hőmérséklet változása jelentéktelen. Hazánkban a tegnapi eső kiterjedt majdnem az egész országra, annak középső, északkeleti részein többnyire meghaladva a 5 mm.-t. A hőmérséklet nyugaton alacsonyabb volt, mint keleten, ahol 28—30 fokra is emelkedett.

Jóslat:

Változóan felhős, enyhe idő várható.

Hőmérséklet d. u. 2 óraker 19.2 C. fok.

— (Udvari és személyi hírek.) Bécsből jelentik: *Izabella* főhercegnő és leányai, *Mária Anna* és *Mária Henriette* főhercegnők és *Mária Krisztina*, *Salm-Salm* hercegné, tegnap este Féltonyba utaztak. — *Kapnist* gróf orosz nagykövet ma reggel Budapestre utazott és szombaton visszatér Bécsbe.

— (Az udvar Budapesten.) A budai királyi vár palota új ebédlő termében tegnap délután 5 óraker családi ebéd volt, amelyen 6 Felsőházon kívül résztvettek:

Ottó főherceg és *Mária Jozefa* főhercegnő, *Lajos Győző* főherceg, *József* főherceg és *Klotild* főhercegnő, *József Agost* főherceg és *Augusztina* főhercegnő, *Erzsébet Henriette* és *Klotild Mária Rajneria* főhercegnők; *Dauhovesky* báró altábornagy, főudvarmester, *Attems* grófnő főudvarmesternő, *Pallavicini* grófnő udvarhölgy, *Salm* gróf százados, szolgálattevő kamarás, *Thun-Hohenstein* gróf főudvarmester, *Vécsey* báró százados, kamarás, *Szirmay* grófnő udvarhölgy, *Szapáry* József gróf kamarai előjáró, *Zichy* grófnő udvarhölgy, *Liechtenstein* Rudolf herceg első főudvarmester, *Apponyi* Lajos gróf magyarországi udvarnagy, *Paar* gróf lovassági tábornok és *Bolfras* tábornagy főhadsegédek, *Dietrichstein* herceg ezredes, *Apor* báró őrnagy és *Driancourt* őrnagy szárnysegédek, *Margutti* százados, aradvári *König* Károly osztályfőnök, *Kerzl* dr. udvari orvos, *Rohm* ezredes, *Zgorski* őrnagy a magyar testőrség, *Paulovics* százados az arcire-testőrség, *Thurn* gróf kamarás, hadnagy, a lovas testőrség és *Launsky* lovag főhadnagy a gyalog testőrség osztályparancsnokai és az őparancsnok.

A király tegnap este a főhercegekkel s főhercegnőkkel 10 óráig maradt a palota terraszain. A király ezután kíséretével visszavonult s a palotában szűkebb teaestét adott.

— Ö Felsőház ma délelőtt 11 óraker magánkihallgatáson fogadta *Gaston* orleansi herceget. — *Mária Jozefa* főhercegnő, *Ottó* főherceg felesége ma délután fél 3 óraker sétatöcsizást tesz, s több közhasznú intézetet látogat meg.

— (A trónörökös Budapesten.) *Ferenc Ferdinánd* főherceg trónörökös ma délután 2 óraker a nyugati pályaudvaron át Bécsből Budapestre érkezett, hosszabb tartózkodásra. A trónörökös gróf *Apponyi* Lajos udvarnagy, *Loebenstein* lovag udvari szertartásmester s *Galle* Antal várkapitány fogadták. A főherceg a királyi palota krisztinavárosi szárnyában szállt meg.

— (A Szent-István-Társulat közgyűlése.) Ma délelőtt tartotta a Szent-István-Társulat rendezési közgyűlését *Császka György* kalocsai érsek elnöke alatt. A közgyűlési termet zsúfolásig megtöltötték a nagy számban megjelent egyháziak, világi méltóságok s társulati tagok.

Császka György megnyitó beszédében utalt arra, hogy *Vasary* Kólos hercegprímás az elnöklésben akadályozva van, indítványozza első sorban, hogy a pápát táviratilag üdvözöljék. Felolvassa a távirat latin szövegét, mit a közgyűlés háromszoros éljennel fogadott. Beszéde további részében kifejti, hogy a népek, a társadalmak romlásának oka mindig az Isten törvényeitől való eltávolodás volt. A javulás és emelkedés csak akkor következett, ha úgy a magán, mint a közélet visszatért az Istenhez. Szól azután a Szent-István-Társulatról és örömet fejez ki, hogy a társulat e munkáját sikerrel tölti be. Ohajtja, hogy ez jövőre még fokozottabb mértékben történjék. (Hosszantartó éljenzés.) — *Kapossy* József igazgató tesz jelentést ezután a Társulat múlt esztendejéről, mit tudomásul vettek. — *Dr. Notter* Antal helyettes titkár szintén jelentést terjesztett elő, melyben első sorban a Társulat elhunyt kiváló tagjairól emlékezik meg. Ismerteti a nagy sikerrel lefolyt *Leo*-ünnepet, jelentést tesz a tagmozgalomról és a Társulat belső adminisztrációjáról. A közgyűlés a jelentést zajosan megélemezte. Ezután a *Kisfaludy* A. Béla halálával megüresedett alelnöki állás s a titkári állás betöltésére került a sor. A választás eredménye az volt, hogy alelnöknek *Giesswein* Sándort, titkárnak pedig *dr. Notter* Antalt választották meg. A választás eredményének kihirdetése után a közgyűlés a múlt évi számadásokat és a jövő évi költségvetést intézte el. Az ujonnan megválasztott elnök és titkár szép beszédben mondott köszönetet a megválasztásért.

— (Templomszentelés.) *Flórenchen* tegnap délelőtt a király, a királyné, az aostai hercegné, valamint *Cocco-Ortu* miniszter, az érsek és a hatóságok képviselőinek jelenlétében szentelték a *Santa Maria del fore* székesegyház középső kapuját. A közönség viharos ovációkban részesítette a királyi párt.

— (Lajos Viktor főherceg a vöröskereszt-egyesületben.) *Lajos Viktor* főherceg a magyar vöröskereszt-egyesület védnökhelyettese tegnap délután váratlanul megtekintette a vöröskereszt-egyesület dísz-téri házát s központi irodáját. A hivatalos óra befejeztével *Argay* János irodaigazgató épp az épületből akart távozni, amikor a főherceg *Thun-Hohenstein* Miksa gróf főudvarmestere s *Geiszberg* Kamillo ezredes titkára kíséretében megjelent. Az irodaigazgató a főherceget üdvözölvén, a főherceg tudatta, hogy már az egyesület szakkönyvéből értesült, mennyire sikerült az egyesület házának építése és azért ezt az első alkalmat felhasználta arra, hogy különösen a központi iroda helyiségeit megismerje. Az irodafőnök vezetésével a főherceg sorba nézte a hivatalos helyiségeket, az irattárt s üléstermet. Végül megtekintette a ház udvarát, melynek külseje és a vasoszlopokon nyugvó kényelmes folyosók nagy mértékben kötötték le figyelmét. Távozása előtt a következőket mondta *Argay* János irodafőnöknek: «Az hallom, hogy *Csekonics* Endre gróf elnököt édes anyja halála nagyon lesújtotta. Tudassa vele, hogy váratlanul jöttem el ide és a ház, valamint a központi iroda berendezése nagyon tetszett. Ez mindenestre oly kiállítás, mely a magyar vöröskereszt-egyesülethez teljesen méltó. Köszönöm a vezetést.

— (Szemrecsányi püspök üdvözlése.) *Szepesváraljáról* táviratozzák: *Szemrecsányi* Pálnak nagyváradi püspökké történt kinevezése alkalmából már eddig is több száz üdvözlő távirat érkezett Szepeshelyre. A miniszterek közül is többen gratuláltak az új püspöknek. A szepesi káptalan *Liphay* Ferenc címzetes püspök vezetésével még tegnap tisztelgett, valamint a papnevelő és tanítóképzőintézet tanári kara. *Szemrecsányi* 14-én Budapestre utazik, ahonnan néhány nap múlva Bécsbe megy. A nyarat még savnikai kastélyában tölti, sőt egyelőre az egyház kormányzását is vezeti.

— (Budavár visszavétele.) Május 21-én lesz ötvennegyedik évfordulója, hogy hős honvédeink visszafoglalták az osztrák zsoldosoktól Budavárát. Főlelevenednek az emlékek, amikor halálmegevetéssel, hősi bátorsággal, a nemzetért és a szabadságért küzdő magyar sereg megröghanta Budavár bástyáit, várfalait s legyőzte ádáz ellenfelét. Ötvennégy esztendő óta az emlék mind fényesebbé vált. Az évfordulót az idén is kegyelettel ünneplik meg az öreg honvédek és a központi asztaltársaságok tagjai. Május 21-én gyászmise lesz Budán; majd fölvonulás a budai honvédszoborhoz és krisztinavárosi temetőbe a vár ostromban elesett honvédek sírjához.

— (Parlaghy Vilma válik.) *Berlini* lapok jelentése szerint *Parlaghy* Vilma, az ismert festőnő elszándékozik válni második férjétől, *Leóv* hercegtől. Az első férjétől, egy *dr. Krüger* nevű embertől tudvalevően szintén úgy vált el *Parlaghy* Vilma.

— (Botanikai kirándulás.) A Királyi Magyar Természettudományi Társulat növénytanai szakosztálya f. é. május hó 31-ik és június 1-ső napjain botanikai tanulmányi kirándulást rendez. Indulás: Budapest-keleti pályaudvarról, május 30-án, szombaton reggeli 7 óra 10 percker. Erkezés: Selmecbányára 1 óra 49 percker. Ebéd után az Akadémia megtekintése. Kirándulások: Vasárnap a Szittnyára. Hétfőn Vihnyére. Visszatérés: Hétfőn délután 3 óraker. — A kiránduláson résztvevők szíveskedjenek ebbeli szándékukat május 25-ikéig bezárólag *Schillberszky* Károly szakosztályi jegyzőnek (Budapest, I., Budafoki-ut 13. sz.) bejelenteni. A kirándulás hozzávetőleges költsége 25—30 korona.

— (Egy képviselő balesete.) *Pildner* Ferenc képviselőt, aki ma egy százsz küldöttséget vezetett *Szél* Kálmán miniszterelnök elé, a képviselőház ülésének befejezése után komolyabb természetű baleset érte. Amikor lefelé haladt a főlépcsőházban, hirtelen szédülés fogta el, megtántorodott s hátra bukva s fejét a kőparkányon oly súlyosan ütötte meg, hogy eszméletét veszítette. A balesetnek közvetlen szemtanúja volt gróf *Apponyi* Albert, aki *Pildner* után jött le a lépcsőn. Nyomban hívatta *Farkass* János terembiztos s a megsérült képviselőt, aki időközben magához tért, a terembiztos kíséretében kocsin a lakására hazaküldette, ahol ápolás alá vették.

— (Egy matrona halála.) Folyó hó 11-dikén halt meg a fehérmegeyi Baracsán az 1848—49-diki szabadságharcunkban tevékenyen részt vett lengyel származású Bliersinsky honvédőrnagy özvegye. Mint osztrák katonatisztnak leánya Zarában született, honnét hazánkba kerülve, a nevelőnői pályára képezte ki magát s nagy műveltségénél és gazdag nyelvismereténél fogva a legelőkelőbb házaknál fordult meg. A szabadságharc lezajlása után azon nehézfeladatra vállalkozott, hogy a Törökországba emigrált Perczel Mór honvéd-tábornok nejét, Sárközy Juliát és kis gyermekeit Törökországba kísérelje férje után. Ezekkel végig élte az emigránsok keserves vándorlását egész Kiutahiáig, ahol férjével megismerkedett, mivel később a legnagyobb megpróbáltatások és küzdelmek között élt Londonban, keze munkájával tartva fenn magát, két gyermekét és megvakult férjét. Családja elpusztulása után, egyedül maradván, a Szűcs, Domokos, Cséry, Bókay és Tóth Lőrinc családja közvetítésével, nagy nehézségekkel, hamis utlevéllel haza jöhetett s Domokos Imre házában, Baracsán talált menedék-otthonra. De nemsokára felfedezték kilétét és a forradalmár tábornok családjának tett szivességét és önfeláldozását a fejevári börtönnel jutalmazta az akkori abszolutisztikus kormány. Utolsó éveire Baracsán vett egy kis birtokot, hol visszavonultan emlékeinek élt csupán. Életének legutolsó hónapjait azonban az ott tartózkodó Nemeskéri Kiss család körében töltötte, hol szeretetteljes bánásmódban és hű ápolásban részesült. Jellemző, hogy az idegen származású, idegen földön született és ide-oda hányódott öz matrona szívevel-lelkekkel magyar volt. Legyen könnyű kifáradt testének a neki mindvégig menedéket szolgáló magyar föld.

— (A Katholikus Ifjak Köre) május hó 17-én Rákóczi-ünnepélyt rendez, IX., Ullóit 3. sz. alatti helyiségekben. Kezdeté pontban este 7 órakor.

— (A legiobb olvasni való.) Egy budapesti ur lerándult vidékre. Gyermekkori jóbarátjához szállt s amikor a vendég a kedélyesen eltöltött vacsora után hálószobájába vonult, egy kérelemmel állt elé.

— Te, komám, — szólt — nekem egy rossz szokásom van már évek óta és anélkül nem tudok aludni.

— Kérlek! Csak parancsolj velem!

— Olvasni szoktam. Adj tehát valami jó olvasni valót.

— Olvasni valót?

A házigazda elgondolkozik, körülnéz a szobában, mintha ott keresne valamit, végre kapja a gyertyát és megy kifelé:

— Majd hát hozok olvasni valót.

A vendég ezalatt szépen lefeküdt és várta barátját, aki jött is rögtön, hóna alatt cipelve egy nagy tarisznyát.

— No pajtás itt van. Hoztam olvasni valót, ezen aztán elolvashatsz akár reggelig! — És leteszi az ágyra a nagy tarisznyát, fel is bontja és mutatja neki.

Volt vagy három kiló — száraz tökmag!

— (Kecskeméthy ismét kísért.) A legnépszerűbb és legtöbbet emlegetett sikkasztó, Kecskeméthy Győző, akinek nevét és dicső tettét dalkoszoruba fonta a krajcáros poézis, ismét kísért, tudja a jó Ég már hányadszor. Bizonyos azonban, hogy nem utoljára. Arról van szó, hogy újra megtalálták a nyomát. Roppant finom anyomai lehetnek a kiváló Győzőnek, hogy bár unosuntalan rábukkannak, mégis mindannyiszor elveri a legkisebb szellő is. Vagy az sem lehetetlen, hogy valami csodás fluidummal rendelkezik, amivel annyiszor láthatatlanná teheti magát, ahányszor csak akarja. No de félre a tréfával s mondjuk el, mi a legújabb hír Kecskeméthy-ről. Emlékeznek még olvasóink Péter Vince székesfejevári vasuti lakatos nevére, aki fél évvel a nevezetes sikkasztás után családjával együtt eltűnt Székesfejevárról s akiről ez alapon kiderítették, hogy bizonyára Kecskeméthyvel összepaktált. A nyomozás megállapította azt is, hogy Amerikába ment, ahol találkozott Kecskeméthyvel, ki gyermekkori barátja. Szökése után Simon Sándor székesfejevári rendőrkapitány Newyorkban megbízott egy magán-detektívet Kecskeméthy nyomozásával s el is küldte neki a sikkasztó arcképét. A detektív, aki magyar származású ember s allandóan levelezett Simon

rendőrkapitánnyal, legutóbb azt az értesítést küldötte Newyorkból, hogy Kecskeméthy Győző az eddigi jelekből ítélve Amerikából már Angliába utazott s vele ment állítólagos bűntársa, Péter Vince is. A sikkasztót most Angliában keresik. — Ime, ez a legújabb hír. Regisztráltuk, mert kötelességünk. Kérjük azonban a szives olvasót, hogy ha majd annak idején a dolog cáfolására kerül a sor, ne írja a rovásunkra.

— (Teaest a Margitszigeten.) A Duna-ünnepélyhez sorakozó ünnepségek sorozatában a Magyar Athletikai Klub elnöksége teaestét rendez a klubnak margitszigeti házában kedden, május hó 19-én. A klub elnöksége, Gróf Andrássy Géza, gróf Széchényi Imre, dr. Krasznay Ferenc mellett gróf Karácsonyi Jenő és Libits Adolf udvari tanácsos, kiknek kiváló érdemei vannak a margitszigeti sporttelep létesítésében, buzdítják az est sikere érdekében. Ez est célja a klubház bemutatása a hivatalos köröknek s az előkelő társaságnak. Az est programjába sportmutatványok is felvételnek.

— (Hétmillió örökség.) Hét millió szép pénz még koronában is, hát még ha rubelben számítják! Ekkora összegre tart igényt Girschik tábornok hagyatékából egy steini (Krém mellett, Ausztriában) pincér: Jirsik Antal. Az elhunyt tábornok osztrák származású volt s mint őrmester került az orosz hadseregbe, hol gyorsan emelkedett a tábornoki rangig. Jirsik unokaöccse volt a milliomos tábornoknak.

— (Ókori urnasir.) A Balaton somogy megyei partján a minap egy ókori urnasirt találtak, amelyben negyven darab fényes, zöld zománcu bronzkarperce volt. A jelekből ítélve, a sírban egy asszony volt eltemetve. A sír szakértők véleménye szerint a Krisztus előtti ezernyolcszáz esztendőből való. A sirt mindenestül bezáratották Darnay Kálmán sümegi muzeumba.

— (A temesvári péksztrájkhoz.) Temesvárról jelentik: A péksztrájk nyugodtan folyik. Plesz János segéd, aki Gál pékmester sütődejében a dolgozó segédekkel a sztrájkra akarta rábírní, veredésbe keveredett a pékmesterrel, mely alkalommal Gál egy fahasábbal súlyos belső sérüléseket okozott Plesznek, akit eszméletlenül szállítottak a városi kórházba.

— (Kedélyeskedő öngyilkos.) Matkovics Szilveszter 68. gyalogezredbeli szakaszvezető, tegnap a Ferdinánd-hídon főbe lőtte magát. Haldokolva vitték a XII. számú helyőrségi kórházba. Egy levelet találtak nála, amelyben a következőket írta:

— Mulassatok mindannyian a dunai ünnepélyen, én más hová megyek mulatni!

— (Egy öngyilkos végpercei.) Párisból jelentik, hogy Concarmont földbirtokos szénegézzel mérgezte magát. Halála oly lassan állott be, hogy elég ideje volt egy papiroslapra benyomásait leírni. 10 óra 15 p.: Ugy látszik, hogy a halál édes lesz. 10 óra 30 p.: Valóságos szerencse, hogy egy cigarettára, az utolsó cigarettára gyújthattam. Mily jó ez a cigaretták. 10 óra 45 p.: Nem tudok már beszélni. Torkom éget. 11 óra: Nehezen lélegzem. 11 óra 30 perc: Megfulladok... Meghalok...

— (Szélhámos papruhában.) Győri tudósítónk jelenti: Nyolc-tíz nap óta nagy feltűnést keltett Győrött egy borotvált arcú fiatal ember, aki cisterciata papi öltönyben könyöradományokat gyűjtött. A rendőrség figyelemmel kísérte a gyanus papot s rájött, hogy veszedelmes szélhámosmal van dolga, aki öt rendbeli csalás, lopás és sikkasztásért összesen négy évi és tíz hónapi fegyház és börtönbüntetését állott ki. Az elzúllott fiatal embert Haulik Károlynak hívják, volt bölcsészeti hallgató és nevelő, de rendszeren a következő álneveken adta ki magát: Holtsi Ernő, Balassa Ernő, elfogatásakor pedig Bolla Lajos nevet mondott. A csalót, aki könyöradományok hamis gyűjtésével többeket megkárosított, a rendőrség átkísérte a kir. ügyészséghez, ahol lezárták a jómadarat.

— (Hírek a rendőrségről.) Eltűnt tanuló. Ormai Jenő 17 éves nyolcadik gimnáziumi tanuló e hónap 12-én eltűnt szüleinek Aréna-ut 42. számú lakásáról. A rendőrség nyomozza. — Kifogott holtest. Ma reggel a tabáni hajóállomás mellett egy 35—40 évesnek látszó munkásember holtestét fogták ki a Dunából. — Megszurkált asszony. Ma reggel a Kisfuváros-utca 7. számú ház udvarán Zaig Istvánné napszámosasszony összeveszett a házban lakó Radics István cigányzenészzel. A szóváltásból verekedés lett és Radics egy borotvával Zaigné hasába szurt. Az asszonyt veszedelmesen sebesülve a

Rökusba vitték, Radics ellen a rendőrség vizsgálatot indított.

x Fölhívjuk olvasóink figyelmét Herczeg és Horvát Budapest, Kerepesi-ut 52. szám alatt, az «Adria» szállóval szemben létező női-divatruházára.

SZÍNHÁZ.

* A Vígyszínházban tegnap délután adták a *Forgószél kisasszonyt* és úgy mint a nagy sikertű énekes bohózat minden eddigi előadásán, ezuttal is elkeltek az összes jegyek. A közönség, amelynek soraiban különösen sokan voltak a Duna-ünnepélyre érkezett vidékiek és külföldiek, alig bírt betelni *Fedák* Sári nótaival és táncával.

* *Küry bucsufellépte a «Kinai mézesetek» jubileumán.* Pénteken lesz a huszonötödik jubilaris előadása Howard Talbot nagy angol operettjének a «Kinai mézesetek»-nek s egyszersmind utolsó fellépése e szezonban *Küry Klárának*. A művésznőt bucsufellépésén zajos ünnepeltetésben fogja a közönség részesíteni, ugyszintén ünnepelni fogja a jubilaris előadás többi szereplőit is, kik e darab valamennyi előadásán résztvettek.

* A «Hektor kisasszony» premiereje. Weinberger Károly új operettje, a Hektor kisasszony, szombaton kerül először színre a Népszínházban s a darab utolsó próbái most folynak; a Népszínház művészi személyzete gonddal készül Stoll Károly vezetésével «Az izé» népszerű szerzőjének ez operettejére is, amely nyolcadik premiere-je lesz e szezonban a színháznak. A főszereplők Hegyi Aranka, Ledofszky Gizella, Szentmiklósy Irén, Kovács Mihály — ki aktuális kuplékat fog a darabban énekelni — Nyárai, Kiss Mihály, Solymosi, Ujvári, Szerdahelyi, Pázmány, Delli és Rózsa Sándor.

SPORT.

Tavaszi futtatások.

— Hetedik nap. —

Budapest, május 14.

Lezajlott a Duna-ünnepély, kiderült tehát az idő s ma végre ismét verőfényes tavaszi nap kedvez a versenyeknek. A tegnapi ünnepség erősen érezhető a versenytéren, mert szokatlan sok az idegen s az udvar itt tartózkodásának és a mai udvari bálnak köszönhetjük, hogy a diplomácia ma még erősebben van képviselve, mint tegnapelőtt volt.

Lapunk zártáig az eredmények következők:

I. *Árok díj.* Díj 3000 korona. Táv. 2000 méter. B. Springer G. *Casanova*-ja (lov. Lewis) első. Lángos második, Bojár harmadik. Futott még: Credit. Tot. 10 : 14. Helyre 50 : 58 és 74.

II. *Eladóverseny.* Díj 2000 korona. Táv. 1800 méter. Báro Königswarder H. *Donnerwetter*-je (lov. Smejda) első, Becsvágy második, Marineur harmadik. Futottak még: Herodias. Ustökös, Grey Child, Frag' nicht. Tot. 10 : 68. Helyre 50 : 78, 72 és 56.

III. *Gödi handicap.* Díj 4000 korona. Táv. 1600 méter. Gróf Henckel *Capellmeister*-je (lov. Baines) és Liptay B. *Ornament*-je (lov. Russel) holtversenyben első, Torpedo harmadik. Futottak még: Arriviste, Babám, Jász, Szokond, Nemes, Toldi, Agnes, Amras, Valerian, Ducrot, Vadonc. Tot. 10 : 90 Capellmeisterre és 10 : 94 Ornamentre. Helyre 50 : 496, 340 és 210.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— *Lónyay grófné örökségi pöre.* *Brüsszelből* táviratozzák: Az ottani törvényszék már a napokban fog ítéletet mondani abban az örökségi pörben, melyet *Lónyay grófné*, Stefánia főhercegnő indított édes anyja, Henriette királyné hagyatéka ellen 17 millió frank értékben. Az elhunyt királyné vagyona ugyanis Lipót királyéval közös volt, illetőleg közösen kezeltetett s így vagyonának felére, illetőleg annak megfelelő részére tart igényt a grófné.

— *A jászberényi pörkölték.* Az általános választások alkalmával gróf Apponyi Albert ellenében

tudvalevőleg Almásy Géza volt főispán lépett fel. Választási elnök Török Aladár volt polgármester lett. Apponyi megbuktatása nem sikerült s így nem esoda, ha az Almásy-féle korteslakomákra vonatkozó megrendeléseknek sem akadt gazdájuk. Verseggy Károly a jászberényi «Lehel» szálloda vendéglőse ennél fogva pert indított úgy Almásy Géza, mint Török Aladár ellen 13.551 korona vendéglői számla kifizetése iránt. A jászberényi járásbírósa annak idején Török Aladárt és Almásyt egyetemlegesen elmarasztalta a 13.551 korona megfizetésében. A szolnoki kir. törvényszék felelősségi tanácsa csupán csak Almásy Gézát marasztalta a követelt összeg megfizetésében, míg Török Aladárt a fizetési kötelezettség terhe alól felmentette és a per költségeinek megfizetésében felperes Verseggy Károlyt marasztalta el. Almásy Géza felelősségére most foglalkozott ezen ügygel a Kuria felülvizsgáló tanácsa Fittler Imre referációjában. A Kuria a másodbírósa ítélet marasztaló részét helybenhagyta.

— **A Munkáspénztár és a szociálisták.** Megirtuk tegnap, hogy az esküdtsek tegnap vette tárgyalás alá Buchinger Manó szociálista sajtópörét, ki a *Népszava* hasábjain a gazdasági munkás- és cselédpénztár ellen írt. Miután a cikk szövegében súlyos sértés nem foglaltatott, az esküdték Buchinger Manót nem bűnösnek mondták ki, e felmentő verdikt alapján a törvényt alkalmazó bíróság is felmentette a vádlottat. Az ítélet jogerős.

— **Vasuti baleset.** Még 1901. évi szeptember 6-án történt, hogy a dunakeszi vasuti állomásról 33 teherkocsi a lejtős pályán óriási gyorsasággal neki iramodva, az újpest-rákospalotai pályaudvar előtt beleütközött egy tehervonatba. Az összeütközés folytán a tehervonat mozdonya s az utána következő hat kocsi összetört s három vasuti alkalmazott, Pásztor Gábor, Pázmándi János és Aranyos János súlyos sérüléseket szenvedtek. A szerencsétlenség következtében a pályatest is úgy megrongálódott, hogy a forgalom fenn is akadt. A megindított vizsgálat a szerencsétlenségért Pázmándi János vasuti málházót és Löwy Miksa kiségitő fékezőt tette felelőssé. Ma tárgyalta ezt az ügyet a pestvidéki törvényszék Bánó bíró elnöklété alatt. A két vádlott a tárgyaláson azzal védekezett, hogy ők nem tartották nagyon veszélyesnek a dunakeszi lejtőt, de azért fékeztek. A kocsiknak a fékserkezetek azonban el volt rontva s így nem tudták a 33 kocsit egyszerre befékezni. A törvényszék dr. Bíró Kálmán kir. ügyész indítványára elrendelte, hogy a máv. igazgatóságának szakértőit is ki fogja hallgatni arra nézve, elfogadható-e a vádlottak védekezése. Ezen szakértők meghallgatása céljából a mai tárgyalást elnapolta.

KÖZGAZDASÁG.

Tanulmányok a szőlő fakórothadásáról. A szőlőtermelő gazdaközönségre rendkívül fontos könyv jelent meg a földművelésügyi miniszterium kiadásában, esikmádéfalvi dr. Istvánfi Gyula egyetemi tanár, az ampelelogiai intézet s a felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyam igazgatójának tollából. A szőlőnek gonosz ellensége a *fakórothadás*, amely annyival veszedelmesebb, minthogy a már érődő bogyót támadja meg. «Váratlanul, orozva támad a fakórothadás, semmi előjel nem árulja el a lappangását. A fürtök fakulnak, a pirkadó vagy sárgálló bogyó földesfakó szint vált. aztán levét ereszt, szétfolylak. Fürtől-fürtre terjed a kór s pusztítását betetőzi a *szürke rothadás* (Botrytis cinerea), mely a termés maradványát teszi tönkre, fölemészte egészséges és beteg bogyót egyaránt.» Így jellemzi dr. Istvánfi a szőlőbetegséget, mely az ő becslése szerint a múlt évben nem kevesebb mint 10 millió korona kárt okozott a magyar szőlőtermelőknek. A könyvben három év kutatásainak eredményét teszi közzé az ampelelogiai intézet igazgatója s azzal a meglepetéssel kedveskedik a gazdaközönségnek, hogy *sikerült a fakórothadás spóráit megölni szerekkel is találni.* Azt hisszük, ennél ekesebben szőlő ajánlás nem kellene e könyvnek, melynek megírásánál a szerzőt az az alapelv vezette, hogy: «a tisztán tudományos kutatás meg a gyakorlat közti kapcsolat megteremtése a legfőbb, legnehezebb, de egyben leghalásabb feladat.» A könyvhöz a szöveget és a kísérleteket magyarázó 24 könyvomatú tábla van mellékelve.

Országos baromfiállítás Nagybecskerekén. A baromfiállítás Országos Egyesülete a Torontál-megyei Gazdasági Egyesülettel és a torontál-megyei baromfiállítás szövetkezettel karöltve Nagybecskerekén baromfiállítást rendez. A kiállítás őszszeptember lesz s az előkészületek már megindultak. A Torontál-megyei Gazdasági Egyesület már szétküldötte a megyében a főhívásokat a tenyésztőknek, hogy már most jelöljék ki az anyagot a kiállításra. A kiállítás napját legközelebb állapítják meg.

Mezőgazdasági munkások kedvezményes vasuti szállítása. Bácsbodrog vármegye Gazdasági Egyesülete Latinovics Pál főispán elnöklésével tartott ülésében elhatározta, hogy a *mezőgazdasági munkások kedvezményes vasuti szállítása* érdekében felterjesztéssel fordul s kereskedelmi miniszterhez. Ma ezek a munkások csak egy esetben utazhatnak a III. kocsiosztályban féláron, ha legalább tizen utaznak egyszerre, de akkor is csak a III. vonalszakaszon túl. A felterjesztés most azt kéri, hogy ez a kedvezmény *egyéni* legyen és vonatkozzék az I—III. vonalszakaszra is. A megokolás kifejti, hogy az e távolságra utazók a kedvezmény hiánya miatt legtöbbször *gyalog* teszik meg az utat, miáltal munkaidőben vesztenek sokat. Az egyéni kedvezményt megokolja az, hogy főleg kisebb gazdák nincsenek abban a helyzetben, hogy egyszerre tiz munkást fogadjanak föl.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza elkelt 12.000 mm. 2 és fél 5 fillérrel olcsóbb áron.

Készárúzet.

Buza:

Tiszavidéki: 100 mm. 82 k. 8.25 korona, 500 mm. 81.5 k. 8.17 korona, 200 mm. 81.5 k. 8.17.5 korona, 200 mm. 81.4 k. 8.15 korona, 100 mm. 81 k. 8.07.5 korona, 150 mm. 80 k. 8.12.5 korona, 100 mm. 81 k. 8.15 korona, 100 mm. 81 k. 8.17.5 korona, 100 mm. 81 k. 8.10 korona, 900 mm. 81 k. 8.17.5 korona, 100 mm. 80 k. 8.10 korona, 200 mm. 80 k. 8.05 korona, 100 mm. 79.5 k. 7.85 korona, 100 mm. 79.5 k. 7.82.5 korona, 100 mm. 79 k. 7.82.5 korona, 100 mm. 78 k. 7.82.5 korona.

Fejérmegyei: 200 mm. 78 k. 7.75 korona.

Pestmegyevidéki: 200 mm. 80 k. 8.02.5 korona, 100 mm. 80 k. 7.95 korona, 100 mm. 80 k. 7.90 korona, 100 mm. 79.5 k. 7.90 korona, 150 mm. 78.5 k. 7.80 korona, 100 mm. 78.3 k. 7.80 korona, 472 mm. 75.5 k. 7.52.5 korona.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 76 k. 7.65 korona.

Bácskai: 1250 mm. 76.3 k. 7.87.2 korona, 1000 mm. 76.3 k. 7.87.2 korona.

Becskekereki: 2300 mm. 78 k. 7.75 korona.

Dunai: 200 mm. 76 k. 7.55 korona.

Arpa: 100 mm. 6.12 korona.

Tengeri: 200 mm. 6.15 korona.

Rozs: 100 mm. 6.82.2 korona, 120 mm. 6.72 korona, 150 mm. 6.70 korona, 100 mm. 6.75 korona.

Érték-tőzsde.

Szilárdabb külföldi zárlatok következtében az irányzat a mai tőzsdén szilárd volt s főleg a magyar hitelrészvények voltak keresettek magasabb áron. A helyi piacon a teglaértékek gyengültek.

Az előtőzsdén jegyeztek:

Osztrák hitelrészvény	672.50	672.75	672.50	---
Magyar hitelrészv.	729.75	731	731	---
Leszámitolóbank	456	456	456	---
Jelzálogbank részv.	524	524	52	---
Rumamurányi	480	480	480	---
Allamvasut	683.50	683.50	683.50	---
Déli vasut	57	57	57	---
Városi villamos	306.50	306.50	---	---
Budapesti Közuti	606.50	606.50	---	---
Salgótarjáni	535	535	535	---

A déli tőzsdén zárlatok:

Osztrák hitel	673.25	---	---	---
Magyar hitel	733	---	---	---
Leszámitolóbank	456.50	---	---	---
Jelzálogbank részv.	524	---	---	---
Rumamurányi	480	---	---	---
Allamvasut	684	---	---	---
Dél vasut	57	---	---	---
Városi villamos	307	---	---	---
Budapesti Közuti	606.50	---	---	---
Salgótarjáni	536	---	---	---

REGÉNY-CSARNOK.

Magda.

Írta: Fülepp Jenő György.

(Folytatás.)

— De Magda, az Istenért, ne kinozzon, ne gyötörjön. Tiporjon agyon, öljön meg inkább, csak gunyt ne üzzön érzelmeimből... Mindent, csak ezt ne. Jobban fáj az nekem, mintha megvolnék bélyegezve, mintha ki volnék taszítva az emberiség kebeléből s minden ember undorodva fordulna el tőlem. Csak maga nem. Kész örömmel eltűnök mindent, de ha gunyt üz belőlem, jobban fáj mindennél... Hisz láthatja, látja, hogy úgy is szenvedek, iszonyuan szenvedek... Hogy miként jött, magam sem tudom. Egy pillanat alatt jött, mind mikor az ég villáma végighasítja a mennyboltozatot s a sötétben tapogatózva egyszerre csak azt látjuk, hogy undok örvényben, pizokban fetregünk, ahonnan megborzadva fordulnak el... én is azt hittem, az ember eleget tesz rendeltetésének, ha egy nő mellett jólétben, csöndesen lemorzsolja napjait, egy nő mellett, akiről csak annyit tud, hogy nő és semmi egyebet, akinek nem látja a lelkét, akinek nem is kutatja a lelkét, csak él vele, beszél vele, mert együtt laknak, mert együtt vannak, mert férj és feleség...

— De fölébredtem, amikor magát megláttam. Magda. Rettenetes volt az ébredés. Ha le tudtam volna írni mindazt, amit az első éjszaka átéltem, ha el tudnám mondani most, ha fel tudnám tární lelkemet, meg látná benne azt az örülden tumboló vágyat, azt az örülden tumboló szenvedélyt, mely ha csak egy parányi megnyugtatót is nem talál, nyomorultul meg fog gyilkolni, meg fog ölni.

— Nezzen rám, Magda, nézze meg sápadt, beesett arcomat. Mivé lettem, mi lett belőlem két nap óta...

Bénit kimerítette a hosszas beszéd. Utolsó szavait már szinte nyögve, szakadozottnan mondotta. Látszott az arcán, látszott a szemében, kiértett a hangjából, hogy mindaz, amit mond, kínosan, fájdalmak között tör föl lelke mélyéből.

Magda meglepetten, csodálkozva szemlélte Bénit. Szinte megmeredve hallgatta szenvedélyes szavait s szeretett volna valami vigasztaló szót mondani.

... De ekkor hirtelen megjelent előtte a kis Pipacs hófehér arca, maga előtt látta azt a korán letört, korán hervadt virágot — és maga előtt látta Bénit, minden bajnok, szenvedésnek okozóját, maga előtt látta vergődni, kinlódni.

Egyszerre tisztán látott.

Érezte, hogy kezében van ez az ember, hatalmában van vele azt csinálni, amit akar.

VII.

Alig, hogy Béni eltávozott, Magda az ablak melletti nagy karosszékre ült. Arcát kezeibe temette — s gondolkozott.

Két nap alatt mi minden történt!

A nyitott ablakon keresztül behatolt az óriási város zaja, a villamosok, a kocsik dübörgése, az utcai sűrű rendben hullámozó tömeg zaja. Dél felé járt az idő. Az ég tiszta volt, világos, átlátszó. A nap a mennybolt tetején járt, fénylő, ragyogó sugara, mint egy hatalmas arany-fátyol, tündériesen borult a fővárosra.

Magdát sértette mindez. A zaj, a láрма, a derűsen mosolygó égboltozat, a ragyogó nap bántólag hatott idegeire. Ezer meg ezer gondolat kóvárgott fejében. A kis Pipacs, a Béni, meg ő... Igen a Béni... Hozzáfogott, merészen, jóformán meggondolatlanul. A sors kezére játszott. Visszatérés már nincs, már nem lehet. A nehezebb részen már túl volt, hatalmában van Béni. Hisz három éve már, hogy más gondolata nem volt, mint megtorolni a kis Pipacs halálát s ez a gondolat meggyökeresedett benne, hogy szinte a vérévé vált, hogy szinte a második énje lett... De vajon a nehezebb részen van-e túl?... Nem-e most jön-e majd a nehezebb?...

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: MAGYAR GYULA.

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat.

Üzlet-megnyitás.

1 elegáns ruha legújabb divat szerint ... 10.— frt	1 elegáns felsőkabát 9.— frt és feljebb.
1 angol dupla gallér 3.— «	1 leánykabát legújabb 3.— «
1 remek selyem blouz 4.50 «	1 halosontfűző 95 kr. és feljebb.

Gyászruhák 4 óra alatt készíttetnek.

Budapest, Kerepesi-ut 40.

Női ruha- és felöltő áruház a „Párisi nő“-höz.

Tavasz beálltával szükséges áruházunkat fölkeresni.

Áraink a legolcsóbbak az országban.

1 eleg. angol Costüm ... 10 frttól kezdve.	Valódi atlasz Cachmir vagy selyem-fényű Cloth paplan ... 3 frt 50
1 remek selyem blouz ... 4 frt 50	Szegedi lepedő darabja ... 95
1 legújabb alakból ... 3 frt 50 és felj.	1 vég rumb. vászon 6 ¹ / ₄ széles 5 frt 80
1 gyönyörű paletó ... 6 frt 50	1 készlet ág- és asztalterítő ... 5 frt —
Ugyanaz leánykák részére ... 4 frt 50	

Gyászruhák 4 óra alatt készíttetnek.

HERCZEG ÉS HORVÁTH

BUDAPEST, Kerepesi-ut 52.

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1903. május hó 15-én.

M. kir. Operaház.

Scomparini Mária k. a. vendégfelléptével:
Aida.

Opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzte Verdi. Kezdeté 7 órakor.

Nemzeti színház.

A regényesek.

Verses vigjáték 3 felvonásban. Irta Rostand Edmond. Utána:

Nyári zivatar.

Vigjáték 3 felv. Irta Molnár Gyula. Kezdeté 7 órakor.

Népszínház.

A khinai mézes hetek.

Nagy operett 3 felvonásban. Zenéjét szerzte Howard Tallbot. Kezdeté fél 8 órakor.

Vigszínház.

Fedák Sári vendégfelléptével:

Forgószél kisasszony.

Énekes bohózat. Zenéjét összeállították Kun László és Huszka Jenő. Kezdeté fél 8 órakor.

Magyar színház.

A drótos tót.

Nagy operette előjátékkal 2 felvonásban. Irta León Viktor. Zenéjét szerzte Lehár. Kezdeté fél 8 órakor.

Urania.

Az orvos régen és most.

Kezdeté fél 8 órakor.

Fővárosi nyári színház.

Hivatalos feleség.

Kezdeté fél 8 órakor.

Városligeti nyári színház.

Megnyitó előadás először:

Siófoki események.

Énekes bohózat előjátékkal négy képpel. Freund Julius után szabadon átdolgozta és magyar színre alkalmazta Rajna Ferenc. Kezdeté fél 8 órakor.

Schoffola Ernő A ruggantagartás meghonosítója Budapest, VI., Andrássy-ut 2.
Legjobb minőségű gummitömlők kerti fecskendezésre árjegyzék ingyen.

Folies Caprice

VII., Révay-utca 18.

Igazgatóság: Leitner és Keleti.

11 órakor: Ma nagy ujdonság: 11 órakor:

➔ A kulisszák mögött stb. stb. ➔

Előbb:

➔ **A drótostót.** ➔

Bohózat.

*** „A propellerkapitány.” ***

Bohózat. Irta: Neptun.

Előkészületben:

Éhező szerelem.

A remek télidőben reggel 5 óráig **Manczy Lajos** hangversenyez.

Jótekonycélú kiállítás a Vigadóban.

(Ipari és élelmi cikkek.)

Este 7 órakor séta-hangverseny.

➔ BUFFET. ➔

Nyitva: reggeli 9 órától.

➔ Bemenet 60 fillér. ➔

Saroküzlet! Saroküzlet! ALKALMI OLCSÓ VÁSÁR!

Kiselejtezzünk teljes jó karban. kis égetési hibák miatt remek szép készleteket

mesés olcsó áron november hó 30-ig.

komplet 6 személy és dusan aranyozott díszes kivitelű és háromszor égetett

Étkező, elegáns frt 5.50 Rococo teakészlet frt 3.50

Étkező, modern „ 6.50 Rococo, kávé „ 3.50

Rococo díszes, csak „ 8.50 Rococo, mocca „ 3.50

Mosdó komplet frt 5, 8, 10 Üveg-szerviz „ 7.50

Díszes rococo, 12 személyes étkező 20, 25 és 35 forint.

Függőlámpák minden áron, mintán raktárunkat teljesen fölösszátjuk.

Ortner Rezső és Társa

Teréz-körut 32., saroküzlet.

Vidéki rendelésnél kérjük a vasutállomást.

Minden sorsjegynek nyernie kell.

Jószív-sorsjegy.

Főnyeremény 20000 K Játéktartam 1948-ig.

Húzás május hó 15-én.

Kapható 24 havi részletfizetésre.
Havi befizetés
5 darabra 2 korona 98 fillér.
10 „ 5 „ 70 „
15 „ 8 „ 70 „

Már az első részlet és 35 fillér portó befizetése ellenében kiadom a sorsjegyek sorozat és számát tartalmazó törvényesen kiállított részletet, melynek birtokában a vevő az egyedüli **játékjogot** élvez. Két rész egyszerre való beküldésénél három részlet nyugtáztatik.

Fleissig Sándor bankház BUDAPEST
Erzsébet-körut 2. sz.

Magyar királyi államvasutak.

73.806/20.150—F/IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérművek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni.

Kis-Cell állomáson 1903 május 18-án d. e. 9 órakor.

Fiume „ „ 25-én „ 9 „

Budapest k. p. u. „ „ 30-án „ 9 „

Budapest, 1903 május havában.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Az igazgatóság.

Osztálysorsjegy-vevőknek,

kik sorsjegyeket nem közvetlenül nálunk, hanem jogosított al-elárusítóinknál szereznek be, szíves figyelmébe ajánljuk azt, hogy a tőlünk származó

eredeti sorsjegyek

intézetünk cég-nyomásával vannak ellátva és e sorsjegyekért a

legmesszebbmenő biztonságot

nyújtjuk a rendes lebonyolítás tekintetében. A jövő játék 6 osztályában 110.000 sorsjegy közül 55.000, vagyis az összes sorsjegyek fele sorsoltatik ki összesen

14 millió 459.000 korona készpénzzel.

A legtöbb főnyereményt eddig nálunk vásárolt sorsjegyekkel nyerték.

Az első osztályu eredeti sorsjegyek ára:

Egész á kor. 12.— Negyed á kor. 3.—
Fél „ 6.— Nyolcad „ 1.50

Húzás már f. é. május 22. és 23-án.

Sorsjegyeket postautalványon beérkező összegek ellenébe, vagy utánvétellel küldünk.

Hivatalos sorsolási jegyzékeket megjelenés után azonnal küldünk.

Nyereményeket bármily összegben esedékességük előtt is jutalékmentesen fizetünk ki.

Nemzeti Pénzváltó r.-t.

BUDAPESTEN, 1476

V., Gizella-tér 1. sz. (Haas-palota).

Sürgöncim: Nemzeti Pénzváltó Budapest.

Minden szó 3 fill.
Vastagabb betűből 5 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés
ára: 30 fillér.

A Magyarországon minden előfizetőjének egy 10 szóból álló apróhirdetést havonként 10-szer ingyen közlünk.

Az apróhirdetésekre beérkezett kérdésközpontokra ingyen felvilágosítást adunk, ha a tudakozó a szükséges válaszbélyeget beküldi. Ha valaki körülményesebb értesítést kíván, a szükséges válaszbélyegen felül még 40 fillér küldendő.

Élőkerítés.

Május végén is teljes sikerrel ültethető örökös kuleszal zárható gledischia sövényesemete. Ezre 6 forint, két éves erős, elegendő száz méter kerítéshez. Argyezék, kezelési utasítás ingyen Nagy Gábor Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid. 2

Művészies munka!

KLEIN ADOLF
férfi-szabó üzletében
Budapest, VI., Dessewffy-u. 23.
„Munkácsi”-hoz.

Készít mérték szerint öltönyt vagy felöltőt 15 frittól feljebb gyapjuszövet maradékból. Vidéki megrendelések pontosan teljesítenek. Kiváratra mintákat küldök. Akadémiai szabászat szerint. Több évi tapasztalatomat Neuländer Testvérek és Welner és Grünbaum cs. és kir. udv. szabóknál szereztem.

Megvételre

keresek jó vaddisznókutyát. Schnell Lajos, Kraszna-Bétek.

Vincellér

kerestek egy 7 holdas amerikai és hazai szőlővel betelepített területre. Megkivántatik a szőlőjuttásban, gyümölcs- és konyhakertészetbeni jártasság. Járulékok: 1 évre 10 mm. buza, 5 mm. árpa, 2 öl tűzifa, 2 db. sertésjárás, 1 db. tehénfejés 1 hold kukoricaföld, pénzber 53 frt. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal kiadóban megtehető címre küldendők. 1846

Önálló

gazdatiszti állást keres egy negyed év múlva. Szíves megkereséseket zárt levélben kérem. Cím a kiadóban. 1847

Butorok

alkalmi vétele. Bámulatos olcsó! Gyönyörű futó- és nagy perzsaszőnyegek, háló és ebédlő, szalagarnitúra, zongora, szőnyegdivány, Schöberl-ágy, irodaberen-dezés, előszobafal, valamint különféle butordarabok, minden áron kaphatók. Gyár-utca 2. I. em., Király-utca sarkán. 36

Gazdasági segéd

felvétetik. Csak gazdasági akadémiát vagy tanintézetet végzett egyének pályázhatnak. Járandóság évi 600 korona, élelmezés, lakás, fűtés és világítás. Cím a kiadóhivatalban. 1850

Hivatalsszolgá

felvétetik. Javadalom: 600 kor. évi fizetés, 240 kor. lakáspénz és 100 kor. évi ruhaátalány. Határidő: jun. 15. Cím a kiadóhivatalban. 1833

Főszolgabírói irnok

kerestetik. Javadalom: 1100 korona évi fizetés és 200 kor. lakáspénz. Határidő: június 10. Cím a kiadóhivatalban. 1862

Vármegyei

utbiztosi állás betöltendő. Évi fizetés 1200 korona, 300 korona lakáspénz és 600 kor. utiátalány. Határidő: június 25. Cím a kiadóhivatalban. 1836

Bloch S.

okl. tan- és gyakorló könyvelő. Erzsébet-körut 58, képez felöltöket a magas m. kir. miniszterium engedélye alapján az egyszerű és kettős könyvvitelben, kereskedelmi levelezés, szép és helyesírásban, valamint a magyar és német nyelvben. Hölgyeknek külön oktatás. Vidékiek levélbelileg sajtóíthatják el a könyvvitelt.

«Országos

középiskolai tanáregyesületi közlöny-ének 32. évi folyama keménykötésben jutánvos áron megkapható Becsek Sándor ny. ögymn tanárnál. Szatmáron.

HELYI ÜGYNÖKÖK

vidéken,

kik sorsjegy részletfizetésre való eladásával foglalkoznak, magas jutalék mellett felvétetnek

BUDAPEST, Erzsébet körut 2. szám.

Fleissig Sándor bankház

Hirdetéseket

felvesz a

„MAGYARSÁG”

kiadóhivatala

Szentkirályi-utca 28.

Csak tények bizonyítanak.

Rövid időn belül alanti főnyereményeket fizettem ki becses ügyfeleimnek:

600.000	koronát	62551	számra
400.000	„	11119	„
400.000	„	28916	„
400.000	„	33464	„
100.000	„	42758	„
100.000	„	49878	„
100.000	„	87991	„

Hivatkozva ezen

teljesen egyedül álló nyereménysikerekre

ajánlok az I. osztály

május 22. és 23-án

megtartandó huzására

egész fél negyed nyolcad sorsjegyeket
12.— 6.— 3.— 1.50 koronáért

GAEDICKE A.

Budapest, Kossuth Lajos-utca 11.

Fiók: Budapest, Erzsébet-körut 14.

Vidéki megrendelések az összeg beküldése vagy utánvét ellenében eszközöltetnek.

Magy. kir. államvasutak.

67.287—C/II. sz.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar-bajor vasúti kötelék.

(Díjtételek leszállítása.)

A fent megnevezett kötelekiorombban garvona stb. szállítására 1902. évi nov. hó 1-től érvényes kivételes díjszabás I. szakaszában (13. és 14. oldal) és III. szakaszában (244. oldal) Alling és Bruckdorf bajor kir. államvasúti állomásokra kiűntetett részdíjtételek I. évi május hó 15-től kezdődőleg 100 kor.-kint 6 pfenniggel mérsékeltek.

Budapest, 1903. máj. 5-én.

A m. kir. államv. igazgatóság, a részves vasutak nevében is.

(Utánnomás nem díjazatik.)

M. kir. államvasutak.

70.181/903 sz.

Hirdetmény helyesbítése.

A «Vasúti és Közlekedési Közlöny» I. é. 51. számának 445. lapján az átvevők által kirakandó árukra engedélyezett fekbérkedvezmény tárgyában közzétett 70131-1903. sz. hirdetmény 8. és 9. sorában ezen szavak: «a kirakási határidő leteltével» törölendők, megjegyzés: «hogy az ezen hirdetmény szerint engedélyezett fekbérmentesség a díjszabás I. rész B szakaszának H-XI. fejezete b) 2. pontjában megállapított időpontoktól veszi kezdetét.

Budapest, 1903. máj. hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Magy. kir. államvasutak.

70.102/1903—C/I. sz.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar vasúti kötelék díjtétel hatályon kívül helyezése.

Az osztrák-magyar vasúti kötelék II. rész. 3. díjszabási füzetéhez tartozó, 1903. évi március hó 1-től érvényes függelék 11 tételiszáma a. Torók-Becse-Aracsról, Wien St. E. G. vagy K. F. N. B. Stadlau és Florisdorf állomásokra szállítandó tűzifára és csak tüze észre használható hulladékfára (1 m. hosszúságig) fennálló, 100 kg.-onkint 135 fillérenyi díjtétel 1903. évi június 15-én hatályon kívül helyeztetik.

Budapest, 1903. máj. hó.

A m. kir. államv. igazgatóság, a részves vasutak nevében is.

(Utánnomás nem díjazatik.)

A datolyapálma.

A büszke pálma édes gyümölcsöt terem és nemcsak hogy árnyékával hűsíti a hozzá menekülő vándort, hanem édes gyümölcsével táplálja és üdíti. Az égbe nyúló pálma nem feledkezik meg a szegény földi halandóról. Ép úgy mint a büszke Olympuson trónoló Fortuna sem feledkez k meg a fölehalandókról és a remény édes gyümölcsét érleli azok szívében, akik kegyeltjéül, a Hecht bankháztól vásárolják sorsjegyeiket, hogy aztán főnyeremény alakjában élvezzék is azokat. Vásároljon tehát osztály-sorsjegyet a Hecht bankháznál, miután tudja, hogy ott számos főnyereményt nyertek. Budapest, Ferenciek-tere 6. és Erzsébet-körut 32. szám. Huzás május 22. és 23. Egész sorsjegy 12 kor., fél 6 kor., negyed 3 kor., nyolcad 1 kor. 50 fillér.

Magyar kir. államvasutak.

59.969—C/I—903. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak kezelése alatt lévő balaton-szentgyörgy-somogy-szobbi helyiérdekű vasúton folyó évi június hó 8-án, a békés-csunádi helyiérdekű vasúton pedig folyó évi június hó 6-án a szállítási adómentesség lejár.

Ennek folytán a nevezett vonalakon szállításra kerülő áruk után az illető időpontoktól kezdve az árudíjszabásban (1. é. érvényes függelék) is, valamint a díjkedvezményi jegyzékben foglalt vagy időközben hirdetmény útján érvényesített díjtételek a megfelelő adópótlékkal felelmeve alkalmaztatnak.

Budapest, 1903. április hó.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Az igazgatóság.

A Szegedi Halász-Csárdában

Budán, Fehérvári-ut 114.

(Indulás: budafoki kocsin, megálló: Kábelgyár)

a hol is jó borok, a világhírű Steinfeldi sör, igazi szegedi halászlé és allóldi ételkülönlegességek állanak a n. é. közönség szíves rendelkezésére.

A zenét Jónás Gyula kiváló magyar cigányzenekara szolgáltatja.

Számos látogatást kér Szántó Gyula és neje.